

Policy Brief

BBioNets

Gospodarka o obiegu zamkniętym w Polsce: jak zapewnić rozwój technologii opartych na surowcach biologicznych

Październik 2026

Strategiczny program zaleceń z zakresu polityki

Punkty uwagi	Grupa docelowa	Źródło finansowania	Termin
Brak funkcjonującej krajowej strategii w zakresie biogospodarki oraz spójnego systemu wdrażania technologii BBT	administracja, rolnicy, sadownicy, leśnicy, przemysł spożywczy, Lasy Państwowe	krajowe i UE	tak szybko jak to możliwe
Niespójność regulacyjna i opóźnienia prawne w stosunku do tempa rozwoju technologicznego	administracja centralna	krajowe i UE	tak szybko jak to możliwe
Złożony proces uzyskiwania dostępu do finansowania publicznego oraz niski udział kapitału prywatnego	małe i średnie przedsiębiorstwa, doradcy	krajowe	tak szybko jak to możliwe
Rozproszone i słabo zintegrowane instrumenty wdrożeniowe oraz bariery utrudniające interoperacyjność technologii	rolnicy, przedsiębiorcy	UE, WPR	tak szybko jak to możliwe
Ograniczony udział sektora przemysłowego i finansowego w procesach decyzyjnych dotyczących technologii BBT	średnie przedsiębiorstwa	krajowe	do ustalenia

BBT: Technologii Opartych na Biozasobach; UE: Unia Europejska, WPR: Wspólna Polityka Rolna

1. Kontekst

W Polsce potencjał rozwoju biogospodarki o obiegu zamkniętym jest znaczny ze względu na silny sektor rolniczy oraz dużą dostępność zasobów biomasy. Jednak skuteczne wykorzystanie tych zasobów zależy nie tylko od innowacji technologicznych, ale także od sprzyjających i spójnych ram politycznych, które umożliwiają rozwój i wdrażanie technologii opartych na biozasobach (BBT). Krajowe warsztaty pozwoliły zbadać, w jaki sposób polityka lokalna i krajowa może lepiej wspierać rozwój i wdrażanie technologii BBT.

2. Priorytety interesariuszy

Zidentyfikowano następujące obszary i słabe punkty, które mogą utrudniać dalszy rozwój biogospodarki oraz wdrażanie technologii BBT: brak operacyjnej krajowej strategii w zakresie biogospodarki oraz spójnego systemu wdrażania technologii BBT; rozproszone i słabo zintegrowane instrumenty wdrożeniowe oraz bariery utrudniające interoperacyjność technologii; złożony dostęp do finansowania publicznego i niski udział kapitału prywatnego; ograniczony udział sektorów przemysłu i finansów w procesach decyzyjnych dotyczących technologii BBT; niespójność regulacyjna oraz opóźnienia prawne w stosunku do tempa rozwoju technologicznego.

3. Metodyka

Określenie priorytetowych obszarów działania odbyło się w oparciu o dwuetapową metodykę partycypacyjną, łączącą wyniki analiz przeprowadzonych w ramach poprzednich zadań projektowych z ich weryfikacją przeprowadzoną przez interesariuszy. W oparciu o dokument, w którym podsumowano wstępne ustalenia oraz zaproponowano zestaw obszarów wymagających uwagi i potencjalnych działań naprawczych, uczestnicy warsztatów reprezentujący kluczowe grupy interesariuszy (regionalni i krajowi decydenci, doradcy, rolnicy i leśnicy, naukowcy, przedstawiciele AKIS oraz inne istotne podmioty sektorowe) ocenili, czy proponowane obszary interwencji odzwierciedlają rzeczywiste wyzwania, przed którymi stoją interesariusze sektora biogospodarki.

Funded by the European Union

4. Priorytetowe obszary działań

Opierając się na zatwierdzonych obszarach interwencji, uczestnicy określili działania, które mogłyby wspierać opracowywanie i wdrażanie BBT. Zalecenia obejmowały propozycje odpowiednich narzędzi politycznych, instrumentów i zachęt dostosowanych do każdego obszaru interwencji, takich jak:

1. Opracowanie i przyjęcie krajowej strategii biogospodarki oraz planu działania dotyczącego wdrażania BBT: zintegrowana strategia biogospodarki obejmująca sektory rolnictwa, leśnictwa, gospodarki odpadami, energetyki i przemysłu, zgodna z Europejskim Zielonym Ładem i strategią UE w zakresie biogospodarki oraz krajowy system monitorowania zasobów biomasy (rolniczej, leśnej, z odpadów), obejmujący przepływy i wykorzystanie biomasy, wraz z wykazem priorytetowych inwestycji w biomasę oraz celami w zakresie redukcji emisji.

2. Wzmocnienie instrumentów doradczych oraz wsparcia wdrażania dla rolników i MŚP: konsolidacja istniejących narzędzi (grupy operacyjne EPI, usługi doradcze, prezentacje demonstracyjne, systemy wspomagania decyzji) w ramach kompleksowego systemu wsparcia dla rolników i małych przedsiębiorstw, uwzględniając tematyczne ukierunkowanie grup operacyjnych na bioprodukty o wysokiej wartości dodanej oraz wytwarzanie bioenergii.

3. Uproszczony dostęp do finansowania i mobilizacja kapitału prywatnego: uproszczenie procedur finansowania oraz udoskonalenie kryteriów oceny projektów, w tym pod kątem skutków środowiskowych i społecznych. Zapewnienie wsparcia w zakresie składania wniosków, zwłaszcza dla MŚP i gospodarstw rodzinnych; zachęty finansowe i podatkowe dla biorafinerii, zakładów produkcji biogazu i biometanu oraz niszowych technologii opartych na surowcach biologicznych. Zachęcanie do współfinansowania przez sektor prywatny oraz wsparcia ze strony odpowiednich instytucji.

4. Zaangażowanie przemysłu i sektora finansowego w strategiczne podejmowanie decyzji dotyczących technologii opartych na biomasie (BBT): utworzenie stałych krajowych i regionalnych platform dialogu z udziałem sektora przemysłu, finansów, samorządów lokalnych i środowisk akademickich w celu kształtowania polityki i programów wsparcia, przy jednoczesnym kierowaniu środków publicznych na łańcuchy wartości o wysokiej wartości dodanej (bioplastiki, zaawansowane biopaliwa i substancje biochemiczne) zgodnie z zasadą kaskadowego wykorzystania, priorytetowo traktując zastosowania materiałowe i biomasę odpadową, a drugorzędnie produkcję energii i uprawy energetyczne.

5. Usprawnienie regulacji i ujednolicenie definicji (np. biomasy): zmiana międzyresortowych przepisów dotyczących biomasy i technologii BBT, usunięcie barier regulacyjnych, ujednolicenie definicji (np. statusu obornika i gnojowicy, klasyfikacji różnych frakcji biomasy); przyspieszenie tempa zmian legislacyjnych; wprowadzenie ramowych regulacji nadających priorytet wykorzystaniu biomasy odpadowej i pozostałości.

Podsumowując, kluczowe priorytety dla wzmocnienia polskiej biogospodarki o obiegu zamkniętym to zrównoważone gospodarowanie biomasą, efektywne i kaskadowe wykorzystanie pozostałości, przejrzyste przepisy, współpraca lokalna oraz monitorowanie przepływu zasobów w celu odpowiedniego ukierunkowania inwestycji.

Główne rekomendacje dla Polski

Główne zalecenia	Kategoria
Opracowanie i wdrożenie planu działania w ramach krajowej strategii na rzecz biogospodarki	Spójność polityki i uproszczenie przepisów
Wzmocnienie doradztwa oraz wsparcia dla rolników oraz MŚP	Dostęp do wsparcia publicznego i prywatnego
Ułatwienie dostępu do finansowania oraz mobilizacja kapitału prywatnego	Dostęp do wsparcia publicznego i prywatnego
Zwiększenie zaangażowania przemysłu i sektora finansowego w proces podejmowania decyzji	Rozwój rynku
Spójność regulacyjna i standaryzacja	Spójność polityki i uproszczenie przepisów

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.